

§ 48 **Sivistystoimen palveluverkko 2026-2036**

HYD/36/12.00.00.00/2026

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Mika Mäkelä p. 040 530 0791

Muut valmistelijat Mika Heikura, koulutusjohtaja
Eila Rapala, varhaiskasvatuksen johtaja
Simo Varjonen, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Ilona Viinikka, sivistystoimen hallinto- ja kehittämispäällikkö
Anitta Ojanen, kaavoituspäällikkö
Marko Kankare, kaupunkikehitysjohtaja
Hannu Lindqvist, yleiskaavasuunnittelija
Antti Nikkanen, kiinteistöjohtaja
Adele Raunu, projektityöntekijä
Sanni Isosomppi, johtava controller
Taru Härkönen, strategiapäällikkö
Mia Hyvärinen, viestintäpäällikkö

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Mika Mäkelä

Valmisteluteksti Hyvinkään kaupunki käynnisti sivistystoimen palveluverkkoa koskevan selvitystyön keväällä 2025 vastatakseen toimialan kehitystarpeisiin ja tulevaisuuden palvelukysyntään. Palveluverkkoa tarkastellaan kaupungissa laajana kokonaisuutena jokaisella valtuustokaudella, jotta ratkaisut perustuvat ajantasaisiin tietoihin väestökehityksestä, tilojen kunnosta ja palvelutarpeista.

Selvityksen valmistelua varten nimettiin palveluverkkotyöryhmä, joka koostuu usean toimialan asiantuntijoista. Työryhmän kokoonpano on päivittynyt palveluverkkotyössä havaittujen tarpeiden mukaan. Monialainen kokoonpano mahdollistaa sen, että palveluverkkoa tarkastellaan sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen näkökulmista että laajemmista kaupunkirakenteellisista ja taloudellisista lähtökohdista.

Sivistystoimen palveluverkkoesitys on osa kaupungin talouden tasapainottamista ja merkittävä rakenteellinen muutos, joka on seurausta lasten ja oppilaiden määrän vähenemisestä. Palveluverkkoa tulee sopeuttaa vähenevään lasten ja oppilaiden määrään.

Syntyvyuden lasku on ollut voimakasta eikä muuttoliike kompensoi sitä riittävästi. Syntyvyys on laskenut koko maassa ja siten myös muuttoliikkeen kautta saamme aiempaa vähemmän lapsia Hyvinkäälle.

Kun tarkastellaan toteutunutta lasten ja nuorten määrän muutosta Hyvinkäällä vuosina 2010-2024, voidaan todeta, että voimakkain muutos on tapahtunut 0-6-vuotiaiden määrässä. Ikäryhmän osalta lasten määrä on laskenut yli 1 000 lapsella (28 %). Tästä syystä voimakkaimmat muutokset palveluverkkoesityksessä koskevat vuonna 2027 varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Alakouluikäisten (7-12-vuotiaiden) määrä on kääntynyt laskuun vuodesta 2019 lukien. Lasten määrä on vähentynyt vuosina 2019-2024 yhteensä yli 300 lapsen (10 %) verran. Oppilaiden määrä alakoulussa laskee voimakkaasti, joten ensimmäiset muutokset esityksessä on kohdennettu vuodelle 2027 ja suurempi muutos ajoittuu vuodelle 2030.

Valtionosuudet ovat merkittävä osa kaupungin tulopohjaa ja varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten määrän muutos vaikuttaa myös kuntien valtionosuuksiin. Kunnille maksettava valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta erillisestä järjestelmästä, joilla on omat määräytymisperusteensa. Valtiovarainministeriö vastaa peruspalvelujen valtionosuuksista, kun taas opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) vastaa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista. Valtaosa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen valtionrahoituksesta koostuu valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalveluiden valtionosuuden laskentatekijöiden kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusjärjestelmä kattaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen, kuten esi- ja perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä kirjastojen ja kulttuuripalvelujen valtionosuudet. OKM toimii näiden valtionosuuksien valtionapuviranomaisena, ja rahoitus perustuu toiminnan suoritteisiin, yksikköhintoihin ja oppilas- tai opiskelijamääriin. Oppilasmäärät ovat keskeinen rahoituksen peruste, ja eri ikäluokille määritellään vuosittain omat yksikköhinnat. Tämän vuoksi 6-15-vuotiaiden lasten määrän muutokset vaikuttavat suoraan kunnan saamaan OKM-rahoitukseen.

Kaupunginvaltuusto päätti 18.8.2025 § 64, että Kruununmaan päiväkodin laajennushanketta siirretään investointiosassa yhdellä vuodella eteenpäin ja investointisuunnitelmaa muutetaan tarvittaessa vastaamaan palveluverkkopäätöstä. Kaupunginvaltuusto päätti 22.9.2025 § 78, että kotihoidon kuntalisän ja palvelusetelin valmistelu tehdään samanaikaisesti yhdessä sivistystoimen palveluverkon suunnittelun kanssa ja tuodaan kokonaisratkaisu päätöksentekoon. Edellä mainitut asiat ovat huomioitu selvityksessä ja päätösesityksessä.

Liitteenä olevassa Sivistystoimen palveluverkkoselvityksessä on käsitelty mm. palveluverkkotyön vaiheet, väestön ja palvelutarpeen kehitystä, osallistamisen tavat ja vaiheet, liikennettä ja koulumatkoja, kustannusvaikutuksia, henkilöstövaikutuksia. Selvitys sisältää palveluverkkoesityksen ja sen perusteita.

Esitys

Opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan Sivistystoimen palveluverkkoselvityksen ja siinä esitetyt muutokset palveluverkkoon.

Päätös

Varapuheenjohtaja Skyttä teki jäsen Reposen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

- 1. Nopon koulu ja päiväkotiki jatkat toimintaansa ja tulevaa peruskorjausta lykätään, samalla seurataan Nopon väestökehitystä.*
- 2. Ridasjärven koulun ja päiväkodin toimintaa jatketaan ja erillinen tarveselvitys aloitetaan, jos koulun oppilasmäärä laskee alle 30 oppilaan. Oppilaaksiottoaluetta tulee myös tarkastella mm. Ylentolan osalta.*
- 3. Hyvinkäänkylän koulu ja puukoulun päiväkotiki jatkat toimintaansa ja aloitetaan erillinen tarveselvitys, jonka perusteella jatkosta päätetään. Tarveselvitykseen tulee sisällyttää myös Hyvinkäänkylän elinvoimatekijät.*

Jäsen Laakso teki jäsen Kuparisen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

- 1. Nopon koulu ja päiväkotiki jatkat toimintaansa ja tulevaa peruskorjausta lykätään, samalla seurataan Nopon väestökehitystä.*
- 2. Ridasjärven koulu poistetaan kokonaan palveluverkkoluonnoksesta, ja siellä käynnistetään selvitys koulutoiminnan jatkumisen edellytyksistä. Tämän perusteena on valtuuston aiemmin tekemä päätös siitä, että kun koulun perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä laskee alle 30:n, on käynnistettävä selvitys.*

Jäsen Kotilainen teki seuraavan muutosesityksen:

- 1. Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen tiloissa varhaiskasvatusta jatketaan kunnallisena toimintana. Varhaiskasvatuksen osalta kunnallisen palvelun säilyttäminen Talvisillassa varmistaa palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden eikä sido palvelutuotantoa liiallisesti yksityiseen palvelusetelimaliin. Varhaiskasvatuksessa painopisteen tulisi olla omassa kunnallisessa palvelutuotannossa yksityisen palvelutuotannon sijaan. Tämä muutos turvaisi osaltaan painopisteen säilymisen omassa palvelutuotannossa.*
- 2. Hakalan kirjaston toimintaa jatketaan eikä kirjaston sulkemista toteuteta. Hakalan kirjaston palveluita käyttävät Hakalan oppilaiden lisäksi Hakalan, sekä lähialueiden asukkaat. Kirjaston palveluita käyttävät myös Metsäkaltevan koulun oppilaat. Kirjaston lakkauttaminen keskittää kirjastopalveluita liiaksi ja heikentää palveluiden saatavuutta merkittävästi.*
- 3. Hakalantalon koulun erityisluokat jatkavat Hakalantalon tiloissa. Hakalassa on erityisopetukselle soveltuvat hyvät tilat. Hakalassa on myös pitkät perinteet erityisopetuksen järjestämisessä. Erityisopetuksen keskittäminen heikentää lähipalveluiden saatavuutta ja*

hankaloittaa joustoa erityisopetuksessa. Erityisen tuen tarpeiden syyt oppilailla vaihtelevat, joten erilaisten tilanteiden kannalta on lapsen etu, että opetusta on tarjolla kahdessa eri yksikössä.

- 4. Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien sulkemista koskevat esitykset poistetaan palveluverkkoesityksestä ja siirretään myöhempään erilliseen tarkasteluun. Päätökset Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen osalta tehdään Hakalan koulun peruskorjauksen yhteydessä. Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien osalta päätöksentekoa on tarkoituksenmukaista lykätä, koska näistä ollaan luopumassa vasta vuonna 2035. Näin voidaan seurata, miten alueen lapsimäärä kehittyy todellisuudessa. Tilannetta voidaan arvioida uudelleen Hakalan peruskorjauksen yhteydessä.*

Jäsen Kotilaisen muutosesitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Jäsen Kämäri teki puheenjohtaja Pahlmanin kannattamana seuraavan muutosesityksen:

- 1. Ridásjärven koulun osalta käynnistetään erillisselvitys syksyn 2026 aikana.*
- 2. Vehkojan koulun erillisselvitys tehdään syksyn 2028 aikana huomioiden Hyvinkäänkylän koulun ja varhaiskasvatuksen mahdollisen lakkauttamisen.*
- 3. Tehdään erillisselvitys syksyn 2028-2029 aikana Hakalan kirjaston jatkosta.*

Muutosesityksen kohta 2 vedettiin pois jäsen Kämärin esityksestä ja puheenjohtaja Pahlmanin kannattamana.

Jäsen Reponen teki varapuheenjohtaja Skytän kannattamana seuraavan muutosesityksen:

- 1. Hakalantalon peruskorjaus mitoitetaan todellisen lapsimäärän mukaan
Esitän, että Hakalantalon noin 15 miljoonan euron peruskorjausta nykyisessä laajuudessa ei toteuteta sellaisenaan. Sen sijaan Hakalantalon tuleva ratkaisu suunnitellaan pienempänä, todellista 2030-luvun lapsimäärää vastaavana koulu- ja päiväkotirakennuksena.
Nykyinen Hakalantalo on mitoitettu 480 oppilaalle. Tällä hetkellä siellä on erityisoppilaat pois lukien 252 oppilasta, ja väestösuunnitteen mukaan määrä laskee noin 190 oppilaaseen vuoteen 2030 mennessä. Vaikka Metsäkuusen ja Hiidenkiukaan päiväkodit siirrettäisiin Hakalaan, lapsimäärä kasvaisi vain noin sadalla, jolloin rakennuksessa olisi edelleen huomattavaa ylimääräistä kapasiteettia, noin 200 paikkaa.
Tämän vuoksi Hakalantaloa ei ole taloudellisesti perusteltua peruskorjata nykykokoisena noin 15 miljoonalla eurolla. Esitän, että palveluverkkosuunnitelmaan kirjataan, että Hakalantalon peruskorjaus suunnitellaan 2030-luvulla nykyistä pienempänä ratkaisuna, joka vastaa alueen todellista lapsimäärää.
Pienemmällä mitoituksella voidaan toteuttaa hyvä, toimiva ja terveellinen koulu- ja päiväkotiratkaisu arviolta noin 10 miljoonalla eurolla. Näin kaupungille voisi syntyä jopa noin viiden miljoonan euron investointisäästö ilman, että lasten palvelutaso heikkenee.*
- 2. Esitän, että Vehkojan koulun liikuntahallin osalta luovutaan nykyisen hallin laajamittaisesta peruskorjauksesta ja selvitetään vaihtoehtona uuden, pienemmän ja tarkoituksenmukaisemman liikuntahallin rakentaminen.
Nykyinen liikuntahalli on rakenteellisesti haastavassa sijainnissa ja siihen on liitetty sisäilmaongelmia. Laaja peruskorjaus vaatisi merkittäviä investointeja, mutta ei välttämättä poistaisi kaikkia rakenteellisia riskejä pitkällä aikavälillä.
Lisäksi alueella on jo olemassa liikuntatilakapasiteettia: alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee Puolimatkan liikuntahalli, ja Hyvinkäälle on valmistumassa uusi Hyvinkää Areena. Näin ollen suurikokoisen hallin ja katsomotilojen ylläpitäminen Vehkojalla ei ole välttämätöntä.
Esitän, että ennen investointipäätöstä tehdään vertailu eri vaihtoehdoista, jossa tarkastellaan
• peruskorjauksen kustannuksia ja riskejä
• uuden, pienemmän hallin rakentamiskustannuksia
• alueen olemassa olevan liikuntatilakapasiteetin hyödyntämistä.
Tavoitteena tulee olla kustannustehokas, terveellinen ja opetuksen tarpeita vastaava ratkaisu. Uusi, pienempi liikuntahalli ilman laajaa katsomorakennetta voisi tarjota toiminnallisesti riittävän ja taloudellisesti kestävä vaihtoehdon nykyisen hallin peruskorjaukselle.*

Puheenjohtaja Pahlmanin esityksestä opetuslautakunta hyväksyi yksimielisesti, että

1. Nopon koulu ja päiväkoti jatkavat toimintaansa
2. Ridasjärven koulun osalta käynnistetään erillisselvitys 2026 syksyn aikana.

Varapuheenjohtaja Skytän ja jäsen Reposen muutosesitysten välillä suoritettussa äänestyksessä Skytän muutosesityksen hyväksymistä kannatti 5 jäsentä (Kotilainen, Kuusniemi, Kämäri, Pahlman, Skyttä). Reposen muutosesityksen hyväksymistä kannatti 3 jäsentä (Hassel, Kuparinen, Reponen). Tyhjää äänesti 1 jäsen (Laakso).

Varapuheenjohtaja Skytän ja jäsen Kämärin muutosesitysten välillä suoritettussa äänestyksessä Skytän muutosesityksen hyväksymistä kannatti 4 jäsentä (Kotilainen, Kuusniemi, Reponen, Skyttä). Kämärin muutosesityksen hyväksymistä kannatti 2 jäsentä (Kämäri, Pahlman). Tyhjää äänesti 3 jäsentä (Hassel, Kuparinen, Laakso).

Esittelijän pohjaesityksen ja varapuheenjohtaja Skytän muutosesityksen välillä suoritettussa äänestyksessä esittelijän pohjaesityksen hyväksymistä kannatti 4 jäsentä (Hassel, Kuparinen, Laakso, Pahlman). Skytän muutosesityksen hyväksymistä kannatti 4 jäsentä (Kotilainen, Kuusniemi, Reponen, Skyttä). Tyhjää äänesti 1 jäsen (Kämäri). Puheenjohtajan äänellä esittelijän pohjaesitys voitti äänestyksen.

Opetuslautakunta piti kokoukset klo 19.58-20.22 ja klo 20.31-20.36.

Opetuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan Sivistystoimen palveluverkkoselvityksen ja siinä esitetyt muutokset palveluverkkoon seuraavilla muutoksilla:

1. Nopon koulu ja päiväkoti jatkavat toimintaansa.
2. Ridasjärven koulun osalta käynnistetään erillisselvitys 2026 syksyn aikana.

Liitteet

Sivistystoimen palveluverkkoselvitys 2026-2036

Täytäntöönpano

Toimenpiteitä varten

kaupunginhallitus

Tiedoksi

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello (Kuntalaki § 136)